

Instrucțiunea

privind modalitatea de selectare a disciplinelor opționale în învățământul general

Capitolul I. Dispoziții generale

1. *Instrucțiunea privind modalitatea de selectare a disciplinelor opționale în învățământul general* (în continuare - Instrucțiune) stabilește acțiunile elevului, cadrului didactic și ale administrației instituției de învățământ, ce urmează a fi întreprinse și respectate în procesul de selectare și organizare a activităților educaționale specifice disciplinelor opționale, aprobate conform Planului-cadru de învățământ.
2. Instrucțiunea este elaborată în temeiul *Codului educației al Republicii Moldova* nr. 152/2014; *Cadrului de referință al Curriculumului Național*, aprobat prin ordinul ME nr. 432/2017, *Reperelor conceptuale privind elaborarea curriculumului la disciplinele opționale*, aprobat prin ordinul ME nr. 265/2017, *Curriculumului de bază: competențe pentru educația și învățământul extrașcolar*, aprobat prin ordinul MECC nr. 1336/2020, *Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal*, aprobat anual.
3. Prezenta Instrucțiune este adresată elevilor (după caz părinților/ reprezentanților legali ai acestora), cadrelor didactice și de conducere din instituțiile de învățământ, în atribuția cărora intră stabilirea și aplicarea componentei flexibile a Planului –cadru, în funcție de interesele elevilor și capacitățile instituționale.
4. Scopul Instrucțiunii este reglementarea acțiunilor, termenilor și responsabilităților (beneficiarilor și facilitatorilor) în procesul de organizare a activităților educaționale ce contribuie la dezvoltarea unor competențe transversale, conform domeniilor stabilite de *Planul-cadru de învățământ și Curriculumul de bază: competențe pentru educația și învățământul extrașcolar*.
5. Fiecare elev, cu excepția elevilor din clasele/instituțiile cu profil și cele bilingve, studiază în mod obligatoriu o disciplină opțională, în funcție de modelul de Plan-cadru de învățământ selectat pentru implementare. Odată exprimată opțiunea pentru o anumită disciplină opțională, frecventarea ei și realizarea prevederilor curriculare devin obligatorii.
6. În organizarea activităților extrașcolare, prevăzute conform Planului-cadru de învățământ, pot fi aplicate curricula aprobate în mod regulamentar la disciplinele opționale.
7. La aplicarea prezentei Instrucțiuni, cadrele didactice și de conducere vor ține cont de următoarele principii:
  - a) interesul/ necesitățile de dezvoltare ale elevului;
  - b) respectarea opțiunilor elevului;
  - c) abordarea holistică a dezvoltării elevului;
  - d) abordarea individualizată în formularea ofertei educaționale a instituției;
  - e) nondiscriminarea;
  - f) abordarea intersectorială.
8. Acțiunile vizate de prezenta Instrucțiune derivă din prevederile cadrului normativ stipulate în pct. 2 și sunt operaționalizate pentru a oferi un cadru de aplicare corectă la nivelul instituției de învățământ.

9. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului, autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și cele ale UTA Găgăuzia pot stabili componenta locală a curriculumului pentru instituțiile de învățământ. Evident, în context, rămâne valabilă condiția respectării metodologiei existente de elaborare a curricula, care include următoarele etape: elaborarea curriculumului la disciplina opțională, examinarea acestuia la ședința catedrei/comisiei metodice din aria de referință și la ședința Consiliului profesoral al instituției, coordonarea cu specialiștii Organului local de specialitate în domeniul învățământului și înaintarea documentului elaborat pentru aprobare de către Consiliul Național pentru Curriculum.

Capitolul I. Proceduri și termenii de selectare a disciplinelor opționale

10. În stabilirea/ formularea ofertei educaționale a componentei flexibile a Planului-cadru, instituția de învățământ, în funcție de nivelul de pregătire a cadrelor didactice, va oferi/ respecta/urmări:
1. oportunități pentru realizarea la maximum a potențialului personal, spațiu sigur pentru exprimarea propriilor puncte de vedere și idei, pentru îmbogățirea experiențelor necesare în vederea dezvoltării personale și profesionale.
  2. cadru de aplicare a învățământului formal și nonformal ce asigură elevilor o educație de calitate, necesară pentru inserția socială și/sau profesională, precum și pentru integrarea activă pe piața muncii și contribuția acestora la dezvoltarea societății;
  3. reprezentarea autentică în școală, respectiv în curriculum, în termeni de promovare a propriei identități comunitare și de susținere a nevoilor locale.
11. Solicitățile privind studierea disciplinelor opționale pentru următorul an de studii se exprimă în baza cererii, în luna mai, după cum urmează:
- în învățământul primar (clasele II-IV), de către părinții/reprezentanții legali ai elevilor;
  - în învățământul gimnazial (clasele V-IX), de către elevi;
  - în învățământul liceal (clasele XI-XII), de către elevi.
12. Elevii înmatriculați în clasele I-a și a X-a indică disciplinele opționale în cererea de înmatriculare.
13. Anual:
- a) pe parcursul lunii martie, administrația instituției de comun cu Consiliul elevilor organizează un proces real de investigare a intereselor de cunoaștere ale elevilor (în baza chestionarelor adresate elevilor, după caz părinților/ reprezentanților legali ai acestora), rezultatele cărora sunt aduse la cunoștința Comisiilor metodice.
  - b) pe parcursul lunii aprilie, Comisiile metodice analizează onest și riguros opțiunile elevilor, constată în baza chestionarului aplicat, și elaborează oferta educațională a ariei curriculare, în funcție de potențialul, gradul de pregătire și disponibilitatea membrilor Comisiei metodice de facilitare a procesului educațional la disciplinele opționale specifice ariei curriculare. Oferta educațională a ariei curriculare va conține o descriere succintă/ un sumar succint al disciplinelor opționale, elaborată pe înțelesul elevilor.
  - c) pe parcursul lunii mai, administrația instituției/ cadrele didactice organizează informarea pertinentă a elevilor despre posibilitatea de alegere / înscriere la activitățile educaționale de dezvoltarea a trans-și interdisciplinare prin intermediul disciplinelor opționale pentru anul viitor de studii.

12. Pe parcursul anului de studii Consiliul elevilor realizează 1-2 chestionări în rândul elevilor pentru identificarea viziunii lor asupra procesului instructiv-educativ din cadrul orelor opționale. Rezultatele sunt transmise pentru informare Comisiilor metodice din instituție.
13. În baza rezultatelor chestionării prevăzute în pct.12 al prezentei instrucțiuni Consiliul elevilor transmite în luna aprilie Comisiilor Metodice propunerile sale pentru realizarea orelor opționale în următorul an de învățământ.
14. În luna mai Consiliul elevilor transmite prin intermediul membrilor săi, în clasele V-IX și X-XI, lista orelor opționale cu descrierea succintă a acestora propusă de Comisiile metodice din instituție.
15. Instituția de învățământ este în drept să-și stabilească forma de prezentare a disciplinelor opționale pentru anul viitor de studii per clase. În ciclul primar componenta opțională a Planului-cadru de învățământ se prezintă pentru selecție părinților/reprezentanților legali ai acestora, în cadrul ședințelor cu părinții.
16. În baza ofertei educaționale a instituției elevii confirmă prin semnătură disciplina opțională solicitată. Consiliul elevilor colectează listele și sistematizează numărul semnăturilor, transmițând informația administrației instituției de învățământ.

Capitolul II. Participanți și responsabilități în procesul de selectare a disciplinelor opționale

17. Elevii:

- a) beneficiază de dreptul de a selecta din oferta instituțională studierea disciplinei/ disciplinelor opționale;
- b) participă în procesul de stabilire a ofertei instituționale privind componenta flexibilă a planului-cadru, precum și în procesul de evaluare (chestionare) a condițiilor de organizare a procesului educațional la disciplinele opționale din instituție;
- c) participă în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplinele opționale, conform orarului stabilit la nivel de instituție de învățământ.

18. Cadrul didactic:

- a) participă:
  - la ședințele Comisiei metodice privind stabilirea părții variabile a Planului-cadru de învățământ, la activitățile de informare a elevilor despre oferta instituțională a disciplinelor opționale;
  - la stagiile de formare continuă specifice disciplinei opționale;
  - la stabilirea parteneriatelor cu organizațiile de suport, facilitatori ai promovării disciplinelor opționale;
  - la crearea unei comunități online ale facilitatorilor disciplinelor opționale în vederea schimbului de experiență și promovarea bunelor practici;
  - în componența grupurilor de lucru pentru elaborarea curricula disciplinelor opționale.
- b) analizează resursele didactice de referință disciplinelor opționale pentru organizarea unei activități didactice de calitate, eficiente, flexibile și, în același timp, atractive și utile elevilor pentru integrarea activă pe piața muncii și contribuția acestora la dezvoltarea societății;

- c) elaborează strategii de funcționare a disciplinei opționale pentru o perioadă de 3 ani, oferite elevilor din treapta de liceu, bazate pe activități personalizate și diferențiate, inovative, care să permită diseminarea beneficiilor disciplinelor opționale raportate la nevoile și interesele elevului.

19. Părinții/reprezentanți legali ai elevului:

- a) sunt informați de către administrația instituției, pe parcursul lunii mai, despre oferta educațională pe care o propune instituția pentru următorul an de studii;
- b) pot veni cu propuneri/solicitări în cadrul ședințelor de clasă, adunărilor generale, sau printr-un demers către Consiliul Administrativ, privind desfășurarea unui curs opțional la nivel de clasă, grup de elevi sau instituție;
- c) sunt în drept să participe:
  - la consultări publice privind oferta educațională pentru orele opționale ale instituției de învățământ;
  - la activitățile opționale publice organizate în perioada aprilie-mai în vederea monitorizării/cunoașterii/promovării și informării comunității de elevi cu oferta educațională pe care o propune instituția;
  - la orele opționale, în calitate de invitați/ persoană resursă, împreună cu alți membri ai comunității (antreprenori, polițiști, membrii ai APL, persoane notorii, etc.), oferind sprijin și suport în funcție de disciplina opțională predată (prin coordonarea prealabilă cu administrația instituției).

20. Comisiile metodice din instituția de învățământ:

- a) stabilesc anual, pe parcursul lunii aprilie, în baza unui proces verbal, în funcție de calificarea cadrelor didactice confirmată prin certificat, resursa didactică și auxiliarele didactice pentru orele opționale ce pot fi propuse elevilor , înaintând oferta către administrația instituției;
- b) discută și aproba la ședințele Comisiei metodice din luna august proiectele de lungă durată pentru orele opționale selectate;
- c) elaborează suporturi didactice la disciplinele opționale aprobate de MECC, precum și proiecte/concepte noi de curricula opționale, conform Cadrului de referință a disciplinelor opționale;
- d) analizează periodic, în cadrul ședințelor Comisiilor metodice, Consiliului profesoral, progresul elevilor la disciplinele opționale;
- e) organizează activități de promovare, pentru elevi, părinți, comunitate (ore publice, expoziții, dezbateri, târguri, articole în presa locală, revista școlii, pagina Web a instituției, etc.), pentru a spori atractivitatea ofertei educaționale opționale a instituției.

21. Șeful Comisiei metodice va monitoriza, de comun cu administrația instituției, nivelul de realizare a curriculum la disciplina opțională.

22. Administrația instituției de învățământ:

- a) asigură condiții pentru analiza domeniilor de interes ale elevilor, capacitățile instituționale (pregătirea cadrelor didactice, materialele didactice disponibile etc.) privind oferta instituțională a disciplinelor opționale;

- b) decide asupra ofertei privind orele opționale pentru anul de studii următor, aceasta fiind prezentată, în mod obligatoriu, elevilor pentru alegere în luna mai.
  - c) asigură respectarea cadrului de elaborare și implementare a aprobat:
    - elaborarea curriculumului la disciplina opțională;
    - examinarea acestuia la ședința comisiei metodice din aria de referință și la ședința Consiliului profesoral al instituției;
    - coordonarea cu specialiștii OLSDÎ;
    - înaintarea către Consiliul Național pentru Curriculum spre aprobare.
  - d) informează elevii, părinții/reprezentanții legali ai acestora despre oferta educațională a instituției privind orele opționale la începutul lunii mai;
  - e) propune spre validare componenta opțională a Planului-cadru la prima ședință a Consiliul profesoral din luna august, care va fi aprobată la ședința Comisiei de administrare, până la data de 15 septembrie;
  - f) aprobă, până la data de 15 septembrie, proiectul de limbă durată la disciplinele opționale cursul opțional
  - g) elaborează schema orară pentru orele opționale în conformitate cu cerințele sanitaro-igienice specifice categoriei de vârstă, aprobat la ședința Consiliului de administrație în conformitate cu *Regulamentul-cadru cu privire la funcționarea Consiliului de administrație*, compartimentul II, art.4;
  - h) monitorizează prin asistență la ore/activități, calitatea și nivelul de organizare a procesul educațional la disciplinele opționale;
  - i) prezintă informații în cadrul Consiliului profesoral și Consiliul de administrație referitor la calitatea și nivelul de realizare a curricula disciplinelor opționale și rezultatele elevilor la orele opționale;
  - j) asigură completarea bazei de date SIME cu includerea componentei flexibile a Planului-cadru pentru fiecare elev și nota obținută la sfârșit de semestru sau an de studii;
23. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului monitorizează respectarea ,de către instituția de învățământ, a etapelor și procedeele de selectare a componentei opționale a planului-cadru, conform prevederilor actelor normative în vigoare, privind:
- a) –corectitudinea desfășurării procesului de alegere a orelor opționale de către părinți/reprezentanții legali ai elevilor din învățământul primar și elevii din clasele învățământului gimnazial și liceal (prezența în instituție a cererilor în scris, privind opțiunile de studiere a disciplinelor opționale pentru anul viitor de studii (elevii din clasa a X-a vor indica disciplinele opționale solicitate în baza cererii de înmatriculare în învățământul liceal);
  - b) capacitatea de aplicare a domeniilor de interes ale elevilor în stabilirea perspectivelor de dezvoltare a ofertei educaționale a orelor opționale;
  - c) respectarea deciziei asupra ofertei privind orele opționale pentru anul școlar următor, aceasta fiind prezentată, în mod obligatoriu, elevilor pentru alegere;
  - d) aprobării, de către Consiliul profesoral al instituției, a componentei opționale în luna august, în condițiile prevederilor art.19, art.79 (i) al Regulamentului-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II;

- e) respectarea metodologiei existente în elaborarea curriculumului la disciplina opțională în conformitate cu prevederile din Planul-cadru și *Regulamentul-tip de activitate a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II*;
- f) corectitudinea elaborării proiectului de lungă durată și de scurtă durată în conformitate cu curriculumul la disciplina opțională;
- g) corectitudinea completării cataloagelor școlare în conformitate cu *Instrucțiunea privind completarea catalogului școlar*, aprobată prin ordinul MECC, în anul curent de studii;
- h) completarea dosarului personal al elevului cu disciplina opțională studiată și nota obținută;
- i) respectarea evaluării și notării rezultatelor învățării la disciplinele opționale în conformitate cu *Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar, Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptorii*, aprobată de către MECC.